

VIATGE ORNITOLÒGIC 2015

SECANS DE LLEIDA / ESTANY D'IVARS / PALLARS JUSSÀ

“SIERRA DE GUARA”

5, 6 i 7 de desembre

Rosa Simon

L'objectiu d'aquest any respecte a l'observació de noves espècies era poder veure o simplement escoltar, el Mussol pirinenc (*Aegolius funereus*). Aquesta espècie per la majoria de nosaltres significava fer un nou “bimbo”. També es va creure interessant descobrir nous espais i zones que desconèixiem. L'organitzador de la ruta va fer la proposta d'anar a la Sierra de Guara (Pirineu d'Osca), cosa que tothom va acceptar.

Uns dies abans la sortida va trontollar degut a la possible baixa d'un de nosaltres, però a última hora es va poder resoldre. Així doncs...

Dissabte 5 de desembre

A les 6 del matí fem la sortida de Torrelles el Pep, el Vicenç, el Tomàs i jo mateixa la Rosa. Ho fem amb dos cotxes donat que el Tomàs només estarà amb nosaltres pels secans de Lleida i després ens deixarà. Arribem a Agramunt i tot fent el cacaolat habitual esperem l'arribada del Cesc que ve des del Pallars on viu actualment. El bar està a petar de caçadors, sembla ser que per aquesta zona aquesta activitat deu ser molt habitual. Ens arriba el pallarès content i amb ganes de començar la feina, a fora estan caient gotes però ens és igual ja que és preferible això a la boira que fa dies cobreix les planes. Deixem dos cotxes i tots cinc amb la furgó d'en Cesc comencem el recorregut. Per dins de les planes és millor no baixar del cotxe per tal d'evitar l'enlairament dels ocells que sovint tenim a tocar del cotxe. Les espècies van caient, sovint en veiem algunes que no són habituals pel nostre poble. Ens agradaria veure Sisó, però no surt, el que si anem veient són forces rapinyaires: aligots, xoriguers, milans. L'estrella del dia és la Fredeluga, no sé que passa, però qualsevol envolada ho relacionem amb aquest ocell tan rebonic. El cel s'ha anat aclarint i la visibilitat comença a ser bona. Ens adrecem cap a la població de Montsonís on sembla ser es pot veure l'Àguila Cuabarrada. Efectivament després de plantar el telescopi podem observar una parella d'aquesta meravellosa espècie amb molt de detall, això no acostuma a passar, és per això que ens sentim molt afortunats.

Marxem cap a Ivars on ens hi espera l'Enric Morera, un company ornitòleg que ens ve acompanyat d'una futura ornitòloga, la seva filla Heura de quinze mesos. Es nota que està acostumada a aquest tripijoc ja que campa a la seva i de tant en quan ens mostra la seva coqueteria. Aquesta zona humida prop de Lleida ens apropa a un munt d'espècies que s'acostumen a trobar en zones humides

com: Bernat pescaire, Polla blava, Corb marí, Agró blanc...

També té l'atractiu dels nius de cigonya a tocar de camí. Dins de l'aigua hi descobrim un Blauet mort, sap greu.

Acompanyats de l'Enric ens adrecem al centre d'interpretació de Cal Sinén que actualment s'està posant en marxa

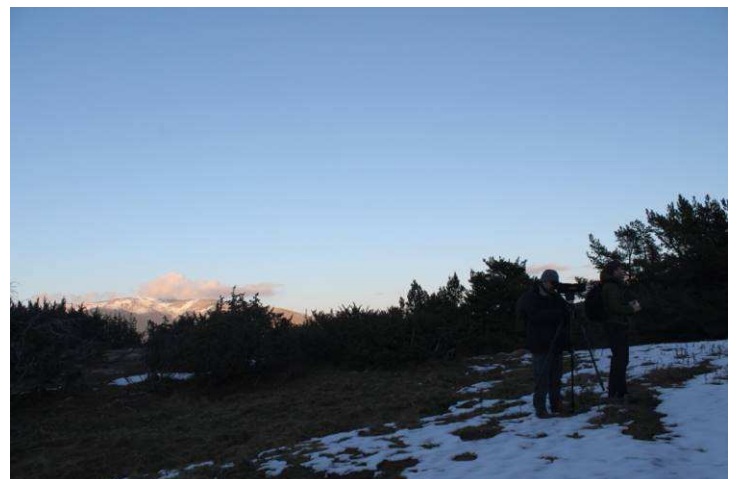

L'estona va passant i ens hem d'afanyar per arribar al Pallars abans no es faci fosc, així que després de deixar el Tomàs a Agramunt empenem el viatge cap el Pirineu. Aprofitem l'estona dins el cotxe per fer un mos.

De nou la Núria i el Cesc ens acullen a casa seva a Tornafort. La pujada des de Sort ens allunya del fons de la vall i ens apropa a tocar de cel. El campanar del poble se'ns mostra molt proper des del menjador de la casa, on aprofitem per fer un cafè. No hi ha temps per perdre ja que encara ens espera una bona pujada fins els boscos on intentarem trobar el

mussol.

Tot serpentejant, el cotxe va prenen altitud. Els poblets mica en mica se'ns fan minúsculs. També apareix la neu que fins aleshores no havíem vist.

És arribat el moment de deixar el cotxe i enfilarnos a peu un xic més amunt fins arribar on el Cesc va veure el mussol pirinenc fa uns quants dies. Es va enfosquint, tot i que en els pics de les muntanyes encara es divisa el sol. No trigarà gaire a enfosquir-se i per tant el silenci ha de ser total. Ens anem endinsant cap el bosc a mesura que es fa fosc, en aquest cas és molt important de tant en tant anar posant el reclam i fent escoltes, però sembla que l'animaló no es vol deixar veure ni escoltar.

Cal tenir paciència, cosa molt important i necessària en el món de l'ornitologia. S'ha fet fosc del tot i fa molt de fred, sembla que haurem de deixar-ho per un altre dia, però quan el Cesc s'allunya una mica per davant nostre se sent un crit que sembla ser el que estem desitjant. Efectivament és ell, i no solament això sinó que cada cop el sentim més a prop fins a tenir-lo damunt dels arbres a tocar dels nostres caps. Amb la llanterna resseguim arbre per arbre i després de poca estona el veiem sobrevolar per damunt nostre.

Espectacular! No és un mussol de grans dimensions, però és mític per les nostres terres. El "bimbo" ja està fet. Desfem el camí fins arribar a la furgoneta i marxem cap a Tornafort amb molta alegria.

Arribem a casa i mentrestant el sopar fa xup xup, asseguts a la vora del foc, anem picant fruits secs i fent la cervesa a l'hora que toca fer el llistat d'espècies. Comencen les apostes i la veritat és que ens quedem tots curts, per sota de la quantitat final. El total ha estat de 70, i és que avui hem estat movent-nos per hàbitats ben diferents. Bon resultat! El sopar ja està fet i asseguts a taula fem petar la xerrada intentant d'arreglar el món. Una petita sobretaula a la vora del foc després de rentar els plats i després cap a dormir falta gent.

Diumenge 6 de desembre

Ens aixequem a dos quarts de vuit del matí, cosa poc habitual en el món ornitològic però el recorregut d'avui al matí ens portarà no gaire lluny d'aquí. Anirem a "La Terreta", un Espai Natural que tot i ser català està situat dins de terres aragoneses. Després d'esmorzar carreguem la furgoneta i cap avall s'ha dit. El dia apunta assolellat, per sort està fent uns dies força càlids tenint en compte que estem a desembre. En la baixada cap a Sort, i creuant la carretera, ens sorprèn agradablement la presència d'un Gat Salvatge (*Felis silvestris*). Segons el Cesc és poc habitual i caldrà notificar-ho al Parc Natural del Pallars.

Marxem direcció a Tremp i com ja és costum, allà on s'hi veu moviment de moixons ens hi aturem una estona. En arribar a aquesta població agafem una carretereta direcció al Pont de Muntanyana. Dalt del port descobrim sota els nostres peus que la boira cobreix la vall, només en sobresurten les puntes de les muntanyes. A mesura que anem baixant la boira va espessint i ja no ens deixa veure a un pam del nas.

Ens aturem a El Pont de Montanyana per anar a prendre alguna cosa calenta. Ho fem en un bar que són coneguts del Cesc i així aprofita per saludar-los. Continuem camí cap Orrit i per la carretera tenim un bon ensurt quan de dins la boira apareix un gos de caçadors que va ben perdut. Després de la frenada continuem el camí, sembla que mica en mica la boira vagi desapareixent. Arribats a Orrit deixem la carretera nacional i marxem cap a Sapeira, però en sortir de la població i en uns camps propers detectem aquells moviments que tant ens atrauen; alguna cosa interessant sembla que hi ha.

Efectivament diverses espècies es mouen pels arbres: Griva, Tort, Tort ala roig, Mallerengues, Durbec, Passerell... i també s'hi deixa veure prou bé una Arpella pàl·lida.

El següent objectiu és el Mirador de Sapeira ja que des d'allà es divisa tota aquesta petita vall. Crida l'atenció les Rouredes d'Aulàs que tenyeixen el paisatge de colors de tardor i la Serra de Sant Gervàs al fons. També es veu de lluny la zona del canyet que hi per alimentar els ocells carronyaires.

Sovint els voltors es deixen veure sobrevolant la zona. Marxem direcció al poble d'Aulàs per continuar camí fins a les Roques de Castellet. Ens hi aturem una estona i continuem camí. El camí es força tortuós i és que per aquí només hi queden un parell de poblets que han anat ocupant-se per hippys i neorurals. Arribem al mirador de la Collada del Torogó, just a l'altra costat de la vall des d'on venim.

És qüestió de plantar el telescopi sense entretenir-se ja que per damunt la serra de Sant Gervàs i per damunt nostra es veu força moviment. També cal tenir en compte que per sota on estem hi ha el canyet.

El resultat són gairebé immediats, de lluny s'observa un Trenchalòs que mica en mica es va apropant... cada cop més a prop fins a passar a tocar dels nostres caps. És allò que diem algunes vegades (exageradament); se li podien comptar les plomes! Espectacular! Quina majestuositat!

Cesc Rosa Pep Vicenç

Clar que els cartells prou bé que ens ho avisaven que estem en zona de rapinyaires i aus necròfagues.

Això prou que val una foto de grup i un bon dinar, bé un pisolabis d'aquests que acostumem a fer quan estem per la feina.

Tornem al camí que ens portarà al Casal dels Voltors. És un centre d'acollida de la Terreta situat al poble de la Torre de Tamúrcia.

Disposen de dues càmeres que en directe van emetent imatges del canyet. Molt amablement la persona que porta el casal ens acompanya al terrat des d'on es divisa tota la zona. Ens informa de com funciona i dels problemes i avantatges de la Terreta.

La propera visita serà al poble de Montanyana, ja no pel sol fet d'anar a veure ocells, sinó com a curiositat del poble en si (bé el telescopi i els binocles es porten sempre al damunt; mai se sap!) El poble està en un turonet i tant les cases com el mateix terra dels carrers, estan empedrats. Realment és molt bonic i impressionant!

L'estona va passant i sembla ser que haurem de continuar el camí, així que cap a l'Aragó s'ha dit!

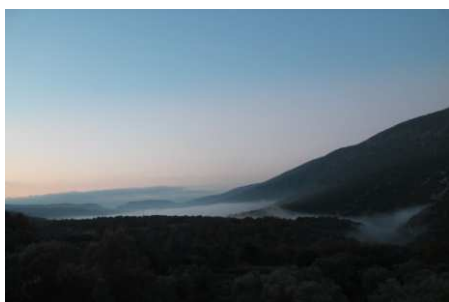
En la tertúlia de tornada i mentrestant fem un mos, parlem de la gran quantitat de bosses d'eruga de pi que es veuen per tots els boscos que hem passat durant el dia.

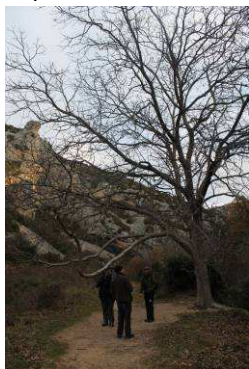
Els quilòmetres van caient direcció a Osca i posteriorment cap el poble de Rodellar. El paisatge va canviant fins portar-nos al cap d'un parell d'hores a trobar les zones rocoses i els barrancs.

Rodellar és un poble petit que ni tan sols pots entrar dins el nucli urbà amb cotxe. Perfecte! Nosaltres ens allotjarem en uns apartaments que hi ha just a l'entrada. Després de descarregar i aposentar-nos ha arribat el moment de que alguns facin el sopar, els altres pararem taula i rentarem els plats. I mentrestant això passa ens posem a elaborar el llistat d'espècies. Avui segurament en seran forces menys. Fem les apostes i en surten un total de 50. Efectivament n'han sigut vint menys que ahir. Però l'ànim no decau i demà serà un nou dia

Dilluns 7 de desembre

Comença un nou dia, avui ja tornem cap a casa. Ens aixequem quan encara és fosc i just despunta el dia. De nou avui estem per damunt de la boira, aquesta és l'avantatge d'estar en alta muntanya, així que des de la terrassa de l'apartament contemplem un bonic espectacle.

Fem un petit esmorzar, compartint amicalment les provisions que queden i després de deixar la furgoneta carregada marxem caminant direcció al poble de Rodellar. Només sortir i en els camps propers comencem a veure moviment d'ocells, ens hi aturem una estona. Arribant al mig del poble, tot està molt tranquil, la gent aquesta hora encara dorm. En uns lledoners propers, de nou s'hi veu bellugadissa i hi plantem el telescopi, així que s'hi poden veure grives, tords... i una imatge que et queda gravada per la nitidesa en que s'aconsegueix veure, és el Tord ala-roig.

Aquesta zona és coneguda pels escaladors, per la quantitat de barrancs que el conformen. Nosaltres ens endinsem cap el "Barranco de Mascun". Un fort desnivell ens permet baixar a aquest barranc on moltes de les parets són tallats verticals. De moment no s'hi veu ni una

ànima i d'ocells tampoc.

Un riuert es cuida de seguir el traçat del barranc, vorejat per un camí que anem seguint.

El barranc es va tancant mica en mica deixant-nos veure les seves formes curioses. Davant d'aquest espectacle de la natura sovint et sents petit i insignificant i alhora afortunat de poder-ne ser espectador.

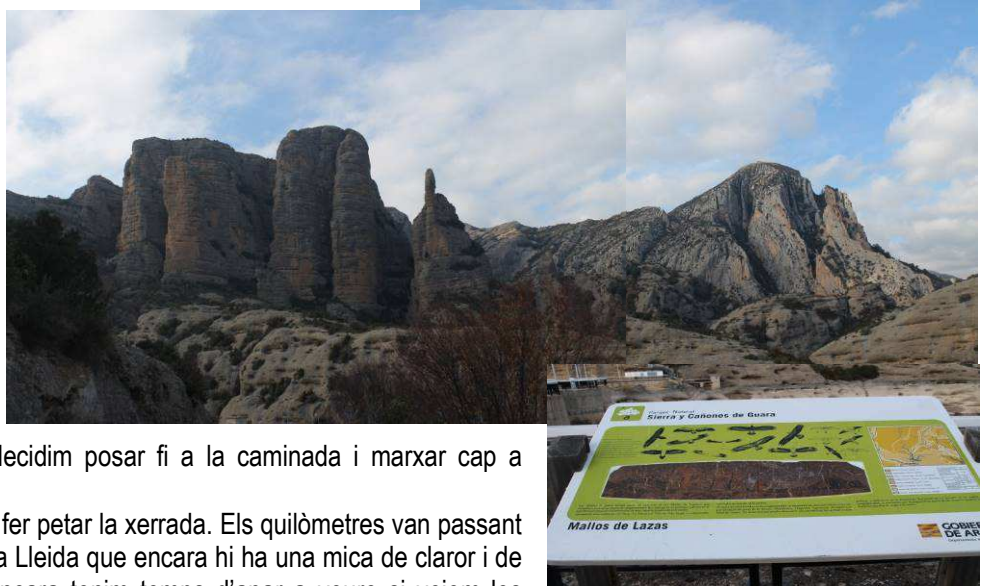
Arribats a la "surgencia del Mascún" l'aigua i l'estretor del barranc ja no ens permeten avançar amb tranquil·litat, així que després de fer un descans emprendem la tornada. Des que hem entrat a la zona intentem poder veure o escoltar la Merla blava, típica de les zones rocalloses, però se'ns hi està resistint. Fa una estona ja observem també els voltors sobrevolant pel damunt de les roques. La tornada la fem per un altre camí menys complicat, cosa que tots plegats agraïm. En el trajecte comencem a trobar el batibull de la gent que baixa al barranc.

Arribem al poble de Rodellar i decidim que avui ens mereixem un bon entrepà calent, així que sense pensar-ho gaire entrem al bar a tocar dels apartaments. Aquesta ha estat una estona agradable que ens ha permès xerrar i confrontar opinions.

Es hora de deixar Rodellar i marxar a conèixer un nou espai de la Sierra de Guara: l'"Embalse de Vadiello"

En el trajecte cap a Vadiello les construccions rocoses d'aquesta serra ens mostren de nou la seva immensitat. Arribem al pàrquing de l'embassament i hem de continuar a peu cap on hi ha la presa. L'embassament està envoltat pels anomenats "Mallos de Lazes" que imposen per la seva majestuositat. Les seves formes recorden les muntanyes de Montserrat. Els nostres binocles recorren les aigües de l'embassament sense gaire èxit. La veritat és que hi poc moviment d'aus. On més en podem veure és pel damunt dels cims de les roques on s'hi apleguen un bon nombre de Voltors i entre ells... un Trenchalòs! L'estona va passant, i avui el camí de tornada és força llarg, així que finalment decidim posar fi a la caminada i marxar cap a Agramunt on ens haurem de separar.

Pel camí aprofitem per fer un mos i de nou fer petar la xerrada. Els quilòmetres van passant sense adornar-nos, tant és així que arribem a Lleida que encara hi ha una mica de claror i de nou pica el cuquet dels ocellaires: potser encara tenim temps d'anar a veure si veiem les Gangues a Alfés (Plans de Lleida)? Som-hi doncs, no se'n parli més!

Els camps d'aquestes planes semblen no tenir fi, tant com t'allarga la vista mostren la seva verdor, alguns ja amb presència dels agricultors treballant-hi. Pel que sembla no hem agafat l'entrada correcta a tocar el poble d'Alfés i sovint ens sembla que ja hem arribat al lloc on a vegades es veu aquesta espècie. Parem el cotxe diverses vegades per plantar el telescopi i resseguir el terreny. Però res! I cada vegada més, el cel mostra la seva foscor. S'ha fet fosc i intentem sortir del laberint de camins, però resulta que allò que fem es allunyar-nos més dels llums del poble que se'ns mostren com a referent de la sortida. Després d'una bona estona sembla que per fi anem ben encaminats i com a regal final se'ns presenta davant els nostres ulls un Mussol, que amb el reflex del llums del cotxe es queda ben aturat deixant que el contemplem amb entusiasme. Final felici!

Per fi podem sortir i de nou a la carretera que ens ha de portar a Agramunt. Com ja és costum, aprofitem l'última estona junts perquè cadascú faci la seva valoració. Tothom està d'acord en ressaltar la bona convivència que hi ha hagut durant aquests dies, clar que són molts anys els que sortim plegats. Aquest any no ha estat espectacular pel que fa al nombre d'espècies si bé hem aconseguit l'objectiu ornitològic del viatge que era veure el Mussol pirinenc. Agraïxo particularment el fet que aquest any hàgim limitat els espais a recórrer pel fet de la meua lesió. També agrair al Cesc que hagi pogut organitzar la sortida i per acollir-nos a casa seva i de la Núria.

Arribats a Agramunt i després d'acomiar el Cesc, que s'entorna cap el Pallars, fem via cap a Torrelles. El nombre d'espècies del tercer dia va ser de 46. El total d'espècies del viatge 90.

Sortida ANT 2015 – Estany d'Ivars – Tornafor – La Terreta – Guara

	Nom català	Nom científic	05/12/2015	06/12/2015	07/12/2015
1	Ànec gris	<i>Anas strepera</i>	x		
2	Ànec collverd	<i>Anas platyrhynchos</i>	x	x	x
3	Ànec cullerot	<i>Anas clypeata</i>	x		
4	Xarxet comú	<i>Anas crecca</i>	x		
5	Perdiu roja	<i>Alectoris rufa</i>	x		
6	Cabussó emplomallat	<i>Podiceps cristatus</i>	x		
7	Cabusset	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	x		
8	Corb marí gros	<i>Phalacrocorax carbo</i>	x		x
9	Agró blanc	<i>Casmerodius albus</i>	x		
10	Bernat pescaire	<i>Ardea cinerea</i>	x	x	x
11	Cigonya blanca	<i>Ciconia ciconia</i>	x		x
12	Trencalòs	<i>Gypaetus barbatus</i>		x	x
13	Voltor comú	<i>Gyps fulvus</i>	x	x	x
14	Àguila cuabarrada	<i>Aquila fasciata</i>	x		
15	Milà reial	<i>Milvus milvus</i>	x	x	x
16	Aligot comú	<i>Buteo buteo</i>	x	x	x
17	Arpella vulgar	<i>Circus aeruginosus</i>	x		x
18	Arpella pàl·lida	<i>Circus cyaneus</i>		x	
19	Esparver vulgar	<i>Accipiter nisus</i>	x	x	
20	Xoriguer comú	<i>Falco tinnunculus</i>	x	x	x
21	Falcó pelegrí	<i>Falco peregrinus</i>			x
22	Polla d'aigua	<i>Gallinula chloropus</i>	x		
23	Polla blava	<i>Porphyrio porphyrio</i>	x		
24	Fotja vulgar	<i>Fulica atra</i>	x		
25	Fredeluga	<i>Vanellus vanellus</i>	x		
26	Becadell comú	<i>Gallinago gallinago</i>	x		
27	Gamba verda	<i>Tringa nebularia</i>	x		
28	Xivita	<i>Tringa ochropus</i>	x		
29	Gavià argentat	<i>Larus michahellis</i>	x		
30	Colom roquer	<i>Columba livia</i>	x	x	x
31	Tudó	<i>Columba palumbus</i>	x	x	x
32	Tórtora turca	<i>Streptopelia decaocto</i>	x	x	x
33	Mussol pirinenc	<i>Aegolius funereus</i>	x		
34	Mussol comú	<i>Athene noctua</i>			x
35	Puput	<i>Upupa epops</i>	x		
36	Blauet	<i>Alcedo atthis</i>	x		
37	Picot verd	<i>Picus viridis</i>	x	x	
38	Picot garser gros	<i>Dendrocopus major</i>	x	x	x
39	Roquerol	<i>Ptyonoprogne rupestris</i>			x
40	Alosa	<i>Alauda arvensis</i>	x		x
41	Cogullada vulgar	<i>Galerida cristata</i>	x		x
42	Cotoliu	<i>Lullula arborea</i>		x	
43	Titella	<i>Anthus pratensis</i>	x	x	x
44	Cuereta blanca	<i>Motacilla alba</i>	x	x	x
45	Cuereta torrentera	<i>Motacilla cinerea</i>			x
46	Merla d'aigua	<i>Cinclus cinclus</i>	x	x	

47	Pardal de bardissa	<i>Prunella modularis</i>			x
48	Pit-roig	<i>Erithacus rubecula</i>	x	x	x
49	Cotxa fumada	<i>Phoenicurus ochruros</i>	x	x	x
50	Bitxac comú	<i>Saxicola torquatus</i>	x	x	
51	Merla	<i>Turdus merula</i>	x	x	x
52	Tord comú	<i>Turdus philomelos</i>	x	x	x
53	Tord ala-roig	<i>Turdus iliacus</i>			x
54	Griva	<i>Turdus viscivorus</i>	x	x	x
55	Griva cerdana	<i>Turdus pilaris</i>		x	
56	Rossinyol bord	<i>Cettia cetti</i>	x		
57	Tallarol capnegre	<i>Sylvia melanocephala</i>		x	
58	Tallarol de casquet	<i>Sylvia atricapilla</i>			x
59	Trist	<i>Cisticola juncidis</i>	x	x	
60	Bruel	<i>Regulus ignicapillus</i>	x	x	
61	Cargolet	<i>Troglodytes troglodytes</i>		x	x
62	Mosquiter comú	<i>Phylloscopus collybita</i>	x		
63	Mallerenga petita	<i>Periparus ater</i>	x	x	
64	Mallerenga blava	<i>Cyanistes caeruleus</i>	x	x	x
65	Mallerenga carbonera	<i>Parus major</i>	x	x	x
66	Mallerenga emplomallada	<i>Lophophanes cristatus</i>	x	x	
67	Mallerenga cuallarga	<i>Aegithalos caudatus</i>		x	
68	Teixidor	<i>Remiz pendulinus</i>	x		
69	Raspinell comú	<i>Certhia brachydactyla</i>	x	x	
70	Pica-soques blau	<i>Sitta europaea</i>		x	
71	Botxí	<i>Lanius meridionalis</i>			x
72	Corb	<i>Corvus corax</i>	x	x	x
73	Cornella negra	<i>Corvus corone</i>	x	x	x
74	Garsa	<i>Pica pica</i>	x	x	x
75	Gaig	<i>Garrulus glandarius</i>	x	x	x
76	Gralla de bec vermell	<i>Pyrrhocorax pyrrhocorax</i>	x	x	x
77	Estornell vulgar	<i>Sturnus vulgaris</i>	x	x	x
78	Estornell negre	<i>Sturnus unicolor</i>		x	
79	Pardal comú	<i>Passer domesticus</i>	x	x	x
80	Pardal xarrec	<i>Passer montanus</i>	x		
81	Pardal roquer	<i>Petronia petronia</i>	x		
82	Pinsà comú	<i>Fringilla coelebs</i>	x	x	x
83	Pinsà mec	<i>Fringilla montifringilla</i>	x		
84	Gafarró	<i>Serinus serinus</i>		x	x
85	Llucareta	<i>Carduelis citrinella</i>	x		
86	Cadenera	<i>Carduelis carduelis</i>	x	x	x
87	Passerell comú	<i>Carduelis cannabina</i>	x	x	x
88	Durbec	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>		x	x
89	Cruixidell	<i>Miliaria calandra</i>	x		
90	Sit negre	<i>Emberiza cia</i>		x	

Mamífers: cabirol, llebre, conill i gat salvatge

Hem confeccionat aquest document amb el diari personal de Rosa Simon del viatge, organitzat pel grup d'ornitologia de l'ANT, els dies 5, 6 i 7 de desembre del 2015. Ho hem completat amb el llistat d'espècies observades aquells tres dies realitzat per Francesc Capdevila.

Col·lecció Documents d'ant n°184